

Gedragreflecties op drie scenario's

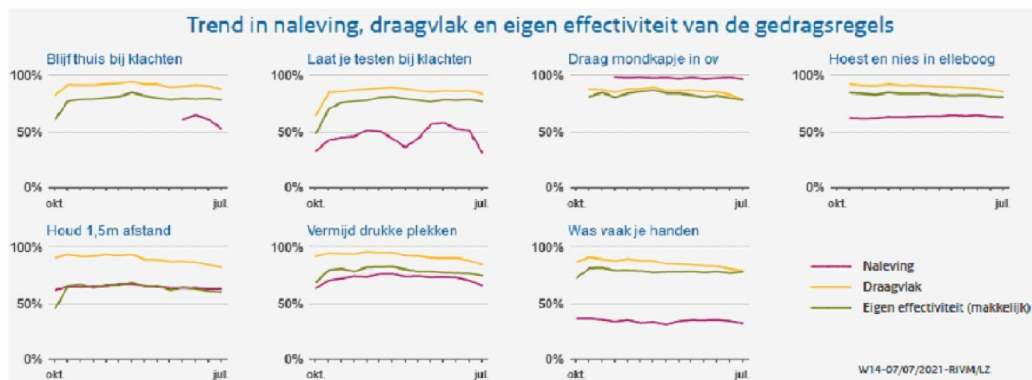
RIVM Corona Gedragseenheid | 8 juli 2021

[SLIDE 1]

Vraag: In verband met de toename van besmettingscijfers ontvangen wij graag gedragreflectie's op eventuele maatregelen.

Context:

- **Versoeplingen** (agv dalende cijfers en de toename in vaccinaties) hebben volgens verwachting geleid tot meer mobiliteit (incl. vakanties), sociale contacten (bezoek, uitgaan, werk), en een afname in naleving.
- **Communicatie:** het is voor velen onduidelijk waarom naleving nog belangrijk is a) gezien de beperkte ziekenhuis opnames en b) na vaccinatie. Wat moeten we nog volhouden en waarom?
- **Context:** naleving wordt evident beïnvloed door de fysieke (bijv. drukte leidt tot minder 1.5m) en sociale omgeving (bijv. veel mensen op drukke plekken zien zonder 1.5m). Dit leidt o.a. tot normvervaling.
- **De cijfers:** naleving is afgenomen (bijv. drukte mijden, 1.5m, testen en thuisblijven bij klachten), draagvlak is afgenomen (motivatie), en naleving is moeilijker geworden (eigen- effectiviteit omlaag).

[slide 2]

Bij naleving spelen meerdere factoren een rol. Deze zijn eerder in kaart zijn gebracht (zie links). Toepassing op de huidige situatie vergt meer uitwerking dan een slide.

Bevorder naleving geldende maatregelen:

- Gedrag zoals [1.5 meter](#) en drukte mijden, [testen](#) en [quarantaine](#), en [hygiëne](#) wordt sterk beïnvloed door **communicatie en omgevingsfactoren** (zoals een [testlocatie nabij](#), rustige omgeving waar 1.5m mogelijk is)
- **Aandachtspunt communicatie:** Leg uit waarom naleving - ook voor gevaccineerde of de jongere gezonde burger - überhaupt nog relevant is. Vermijd toeschrijven vd afname in naleving aan gebrek aan discipline bij de individuele burger. Communiceer doelgroep specifiek en betrek daarbij experts.
- **Aandachtspunt context:** Maak naleving mogelijk en makkelijk (beperk drukte, voorzie in (zelf)testen), ook voor ondernemers (haalbaar plan, steun).

- **Veiliger uitgaan:** creëer met de branche een plan voor veiliger uitgaan (testen, afstand, drukte), maak de gevolgen van niet-naleven voor de burger en branches duidelijk (Nederland op rood, vakanties, long-COVID, maatregelen, horeca), controleer en handhaaf indien noodzakelijk.
 - Indien een plan of gebrekkige implementatie daarvan tot uitbraken leidt is het voor vertrouwen in beleid en haalbaarheid raadzaam op de **rem te stappen, het probleem te analyseren en lessen te trekken** ism de locaties / branche / doelgroep.
 - Voor rechtvaardigheid richt beleid voor (tijdelijk) ingrijpen op risico-locaties in plaats van hele branches.
- **Veiliger op vakantie:** goede voorbereiding, (zelf)testen voor en na vakantie, isolatie ondersteuning buitenland. Boodschap: een ontspannen vakantie is zonder COVID-19.

[Slide 3]

Wees voorbereid op oplevingen van het virus.

- Maak pro-actief een **haalbaar, breed-gedragen en effectief** uitbraak plan ligt dat inhoudelijk aangeeft
 - welke indicatoren (bijv. de R, besmettingscijfers, of ziekenhuisopnames) als criterium worden gebruikt en waarom (ziektelast zoals long-covid)
 - op welke criteria en evidentie (inclusief effectiviteit en haalbaarheid; en impact op welzijn, ongelijkheid en rechtvaardigheid) dit plan is gebaseerd
 - hoe zich dat vertaalt in lokale of bredere maatregelen, en wie (bijv. burgers, organisaties, beleidsmakers, communicatie professionals) wat moet doen om de uitbraak in te dammen
- Voor dit plan zal **meer draagvlak** zijn als het
 - gezamenlijk is ontwikkeld met belangrijke maatschappelijke stakeholders, inclusief burgers
 - vanuit een breed maat/wetenschappelijk perspectief (oa medisch, gedrag, economie, onderwijs)
 - urgent ingrijpen noodzakelijk is en de uitbraak redelijkerwijs niet te voorkomen was
 - de bevolking proactief over dit uitbraakplan is geïnformeerd en geconsulteerd
- Vanuit gedragsperspectief is het volgende te zeggen over **haalbaarheid en impact:**
 - Een uitbraakplan (de 'hardware') dient vergezeld te gaan van wetenschappelijke onderbouwde plan (de 'software') om a) gedrag te ondersteunen (communicatie, voorzieningen, controle) en b) negatieve effecten te beperken met flankerend beleid (financiële steun quarantaine of sluitingen)
 - Sociaal beperkende maatregelen (zoals 2 bezoekers per dag) genieten minder draagvlak en naleving dan testen en isolatie/quarantaine; of dan hygiëne maatregelen
 - Er is veel kennis over bevorderen van preventief gedrag van gedrag (zie eerdere links)

Deze reflectie is grotendeels tot stand gekomen op basis van input van gedragswetenschappelijke experts. In de loop van de zomer zullen we meer data beschikbaar krijgen uit focusgroepen (kwalitatief onderzoek) en mogelijk een kwantitatieve preferentiestudie waarvoor we momenteel de mogelijkheden verkennen om deze op te zetten.